

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 7C/194/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5113217561
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Plichtíková
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2018:5113217561.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Č a d c a sudkyňou JUDr. Annou Plichtíkovou v právnej veci žalobcu CD Consulting s.r.o., IČO: 264 29 705, Příkop 843/4, Zábřdovice, 602 00 Brno, ČR proti žalovanej P. V., N.. XX.X.XXXX, B. XXX, XXX XX D., zast. všeobecným splnomocneným zástupcom V.. V. V., N.. XX.X.XXXX, B. XXX, XXX XX D. (právna nástupkyňa po zomrelom žalovanom Q. W., N.. XX.X.XXXX), v konaní o zaplatenie zmenkovej sumy vo výške 498 €, so zmenkovým úrokom 0,25 % denne zo sumy 498 € od 25.8.2010 do zaplatenia, 6 % ročný úrok zo zmenkovej sumy 498 € od 8.11.2010 do zaplatenia a zmenková odmena vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 1,66 € takto

rozhodol:

I. Konanie z a s t a v u j e v časti týkajúcej sa zaplatenia zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne zo sumy 498 € od 25.8.2010 do zaplatenia.

II. Žalobu vo zvyšnej časti z a m i e t a.

III. U r č u j e zmluvnú podmienku v článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy č. 508600348 zo dňa 2.3.2010 uzavretej medzi veriteľom Pohotovosť, s.r.o., Bratislava a dlžníkom Q. W.K., C., B. XXX, o dojednaní vyplňacieho práva zmenky veriteľom za n e p r i j a t e ľ n ú zmluvnú podmienku v celom rozsahu a pre neprijateľnosť za n e p l a t n ú zmluvnú podmienku v celom rozsahu:

„14. Dohoda o vyplnení zmenky: Na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako veriteľa zmenky (ďalej aj ako „vystaviteľ“) vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi (ďalej aj ako „remitent“) vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Ručiteľ je z takto vystavenej zmenky zaviazaný ako zmenkový ručiteľ. Zmluvné strany a ručiteľ sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh.“

IV. Žalovanej náhradu trov konania proti žalobcovi n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Dňa 28.3.2013 podal žalobca CD Consulting, s.r.o., IČO: 264 29 705, Příkop 843/4, Zábřdovice, 602 00 Brno, ČR žalobu na uplatnenie pohľadávky podľa článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Podmienky sú splnené. Žalobca je obchodnou spoločnosťou na území Českej republiky a žalovaný je

fyzickou osobou na území Slovenskej republiky - ide o cezhraničný spor, ktorého hodnota nepresahuje 2 000 € bez príslušenstva, čo je v súlade s článkom 2, 3 nariadenia č. 861/2007.

2. Žaloba je žalobou zo zmenky zo dňa 2.3.2010 (čl. 4 spisu). Neúplná (blanko) zmenka na rad je vystavená v prospech spoločnosti Pohotovosť, s.r.o., IČO: 35807598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava. Vystaviteľom zmenky je žalovaný Q. W.. Zmenka bola vystavená k spotrebiteľskej zmluve č. 508600348. Číslo úverovej zmluvy je uvedené priamo v obsahových náležitostiach zmenky na čl. 4 spisu. Žalobca úverovú zmluvu k žalobe nepripojil. Zo zmenky vyplýva právo žalobcu na zaplatenie zmenkovej sumy 498 € a zmenkový úrok 0,25 % denne od 25.8.2010 do zaplatenia.

3. Spoločnosť Pohotovosť, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35807598 indosovala spornú zmenku na nadobúdateľa - žalobcu CD Consulting s.r.o., IČO: 264 29 705, Příkop 843/4, Zábřdovice, 602 00 Brno, ČR.

4. V nadväznosti na § 212 ods. 2 CSP a § 216 ods. 1, 2 CSP je súd viazaný žalobou, že predmetom sporu je právo na zaplatenie dlžných súm na základe zmenky. Dôkazným bremenom žalobcu bolo preukázať formálnu platnosť zmenky, na základe ktorej právo na zaplatenie uplatnil. V konaní žalobca žiada zaplatiť zmenkovú sumu 498 € so zmenkovým úrokom 0,25 % denne zo sumy 498 € od 25.8.2010 do zaplatenia, 6 % ročný úrok zo zmenkovej sumy 498 € od 8.11.2010 do zaplatenia a zmenková odmena vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 1,66 €

5. Uvedenú žalobu súd doručil žalovanému s procesnými poučeniami a s tlačivom „C“ - dôležitými usmerneniami podľa článku 5 ods. 2, 3 Nariadenia EP a Rady (ES). Žalovaný sa k žalobe vyjadril v podaní na čl. 72 až 73 spisu.

6. Vstup do konania oznámil vedľajší účastník konania na strane odporcu ako spotrebiteľa (čl. 66). Bol poučený súdom a vyzvaný k predloženiu súhlasu odporcu so vstupom vedľajšieho účastníka konania do konania na jeho strane podľa § 93 ods. 2 a 3 novely OSP (čl. 70). Keďže súhlas nedoručil, v súlade s § 93 ods. 2 a 3 novely OSP (zákon č. 353/2014 Z.z., účinný od 1.1.2015) súd na vedľajšieho účastníka konania neprihliadal, teda nepovažoval ho za účastníka konania a to bez rozhodovania o neprípustení do konania. Vychádzal z doslovného znenia § 93 ods. 2 OSP: „Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.“ Z uvedených dôvodov súd nemal povinnosť doručiť vedľajšiemu účastníkovi konania návrh a ostatné podania, pretože sa na neho „neprihliada“, má sa za to, že nie je vedľajším účastníkom konania (§ 79 ods. 4 prvá veta OSP: „Návrh na začatie konania a jeho prílohy doručí súd ostatným účastníkom do vlastných rúk.“). Nestotožnil sa s názorom vedľajšieho účastníka konania, že je potrebné aplikovať OSP platný a účinný do 1.1.2015, pretože vstúpil do konania v čase do 1.1.2015. Preto nie je, podľa názoru VÚK, jeho povinnosťou doručiť súhlas odporcu s jeho vstupom do konania. Súd je povinný na jeho vstup prihliadať a doručiť mu návrh a ostatné podania.

7. Prvostupňový súd sa nestotožnil so spôsobom aplikácie noriem procesného práva zo strany vedľajšieho účastníka konania. Normy hmotného práva sa aplikujú v stave platnom a účinnom ku dňu vzniku právneho úkonu. Normy procesného práva (teda aj § 93 ods. 2 a 3 novely OSP, účinnej od 1.1.2015) sa vzťahujú ihneď od 1.1.2015 na všetky prípady v čase rozhodovania. Inak povedané, súd aplikuje to procesné právo, ktoré je platné a účinné v čase rozhodovania. Z tohto dôvodu aj na tento prípad aplikoval ustanovenie § 93 ods. 2 a 3 novely OSP a na vedľajšieho účastníka konania neprihliadal. Súd má za to, že mu neodňal možnosť konať pred súdom. § 44 ods. 1 OSP umožňuje nahliadať do spisu účastníkovi konania, ktorým však vedľajší účastník konania nebol. Preto podľa § 44 ods. 2 OSP súd umožnil vedľajšiemu účastníkovi konania nahliadať do súdneho spisu a chrániť záujmy spotrebiteľa. Toto právo vedľajší účastník konania nevyužil. Ďalej súd s týmto subjektom nekonal ako s vedľajším účastníkom konania a o jeho vstupe nerozhodoval.

8. Súd vykonal dokazovanie v súlade s článkom 7 ods. 1 písm. b), s článkom 9 ods. 1 - 3 nariadenia č. 861/2007, oboznámením žaloby, porovnaním zmenky v tomto konaní so zmenkou v exekučnom konaní vrátane spotrebiteľskej zmluvy, k zabezpečeniu ktorej bola zmenka vystavená, oboznámením pripojenej fotokópie exekučného spisu sp. zn. 11Er/441/2011 a pripojením originálu spisu sp. zn. 11Er/441/2011. Originál exekučného spisu súd pripojil len na zabezpečenie fotokópií, aby nespôsobil prietahy v exekučnom konaní a nedal tým dôvod na podanie žaloby na náhradu škody za nesprávny

úradný postup (prieťahy v konaní). Fotokópie exekučného spisu sp. zn. 11Er/441/2011 sa nachádzajú od čl. 95 - 106. Zároveň súd oboznámil originál exekučného spisu, ktorý je zhodný s fotokópiami, späťvzatie žaloby a uznesenie odvolacieho súdu.

9. Z vykonaných dôkazov mal preukázaný nasledovný skutkový stav, z ktorého vyvodil nasledovné skutkové a právne závery.

10. Z exekučného spisu 11Er/441/2011 zistil, že úverová spotrebiteľská zmluva uvádzaná v zmenke čl. 4 spisu pod č. 508600348 (čl. 6 exekučného spisu) bola uzavretá medzi spoločnosťou Pohotovosť, a.s., Bratislava a žalovaným dňa 2.3.2010 na poskytnutý úver 300 €, navýšený o poplatok 264 €, spolu 564 €. Dlh mal žalovaný zaplatiť v 5 splátkach po 224 €. V úverovej zmluve nie sú uvedené úroky z úveru, ani RPMN, ani rozpis splátok. Porovnaním a oboznámením exekučného spisu s fotokópiami exekučného spisu súd zároveň zistil zhodu a úplnosť exekučného spisu s fotokópiami exekučného spisu, preto exekučný spis vrátil z dôvodov uvedených pod bodom 8 odôvodnenia rozsudku. Neoddeliteľnou súčasťou úverovej spotrebiteľskej zmluvy sú všeobecné podmienky. V článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy zmluvné strany dohodli (čl. 6 rub originálu exekučného spisu, čl. 99 fotokópia exekučného spisu):

11. Článok 14 úverovej zmluvy - Dohoda o vyplnení zmenky: „Na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako veriteľa zmenky (ďalej aj ako „vystaviteľ“) vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi (ďalej aj ako „remitent“) vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Ručiteľ je z takto vystavenej zmenky zaviazaný ako zmenkový ručiteľ. Zmluvné strany a ručiteľ sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh.“

12. Obsahovým znením článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy mal súd preukázané, že ku dňu uzavretia úverovej spotrebiteľskej zmluvy, teda ku dňu 2.3.2010, a ku dňu vystavenia zmenky v totožný deň 2.3.2010, v zmenke nebola uvedená zmenková suma 300 € (prípadne 564 €), ani splatnosť zmenkového úroku 0,25% denne. Uvedené údaje mal vyplniť jednostranne remitent, najskôr v deň, kedy sa podľa bodu 4 zmluvy stane splatný celý dlh, to je, keď dlžník nezaplatí včas 4 po sebe idúce splátky, resp. zaplatí ich len z časti. Zmenková suma mala pozostávať zo sumy všetkých nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú v budúcnosti ku dňu vyplnenia zmenky. Dátumom začiatku úročenia zmenkovej sumy mal byť dátum zhodný s dňom, kedy sa podľa všeobecných podmienok stane splatným celý dlh a tento dátum taktiež mal byť vyplnený v budúcnosti remitentom.

13. Tým mal súd preukázané, že sporná zmenka je neúplná zmenka - blankozmenka, ktorú jednostranne v neprítomnosti dlžníka vypísal veriteľ spoločnosť Pohotovosť, s.r.o., Bratislava, ktorý ju následne previedol (indosoval) na žalobcu. Súd mal preukázanú vedomosť žalobcu o kauze zmenky ako zabezpečovacieho právneho úkonu k úverovej spotrebiteľskej zmluve. Táto informácia mu bola známa priamo z obsahových náležitostí zmenky, kde je číslo úverovej spotrebiteľskej zmluvy uvedené, ako aj zo skutočnosti, že obidva právne subjekty (Pohotovosť, s.r.o., Bratislava, CD Consulting s.r.o., Brno) zastupuje totožný právny zástupca.

14. Pri nároku, ktorého základ tvorí právo zo zmenky, súd nemá právo skúmať kauzálny nexus, skutkový a právny základ zmenkového vzťahu, pokiaľ nemá jednoznačne preukázané, že skutkovým a právnym základom zmenky je spotrebiteľská zmluva, pri ktorej súd je povinný z úradnej moci skúmať a vyhodnocovať neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré by mohli poškodiť spotrebiteľa. Opačným výkladom by veriteľ Pohotovosť, s.r.o., Bratislava za pomoci žalobcu takýmto postupom obišiel kogentné ustanovenia zákonov o ochrane spotrebiteľa. Takým postupom v rámci zmenkového konania by vymohol od spotrebiteľa aj plnenie na základe neprijateľných zmluvných podmienok. Takým postupom by bola znemožnená súdna ochrana spotrebiteľa a jeho práv z úradnej moci zo strany súdu. Po indosovaní zmenky spotrebiteľ nemôže poukázať na nekalé zmluvné podmienky.

15. Z uvedených dôvodov súd považoval za nevyhnutné zistiť, či základom zmenkového vzťahu je spotrebiteľský vzťah, či zmenka vznikla zo spotrebiteľskej zmluvy, resp. na zabezpečenie nárokov veriteľa zo spotrebiteľskej zmluvy.

16. Súd mal jednoznačne preukázané, že v tomto prípade zmenka bola vystavená ako zabezpečovací právny prostriedok k spotrebiteľskej zmluve. Taký záver mal preukázaný tým, že samotná zmenka (čl. 4) obsahuje číslo úverovej spotrebiteľskej zmluvy - 508600348, ktoré je zhodné s číslom úverovej spotrebiteľskej zmluvy v exekučnom konaní pod sp. zn. 11Er/441/2011 (čl. 6). Zmenka (čl. 4) tvoriaca predmet sporu je totožná so zmenkou v exekučnom konaní sp. zn. 11Er/441/2011 (čl. 4), ktorá bola vystavená ako zabezpečovací prostriedok k spotrebiteľskej úverovej zmluve, čo vyplýva z článku 14 všeobecných podmienok úverovej zmluvy - dohody o vyplnení zmenky, aj zo záverov rozhodcovského súdu (čl. 7 a nasl. ex. spisu). Taký záver je podložený aj tým, že zmenka a spotrebiteľská úverová zmluva boli vystavené v totožný deň 2.3.2010.

17. Zabezpečený (primárny) právny úkon je úverová spotrebiteľská zmluva a zabezpečovací právny úkon (akcesorický) je zmenka.

18. Zmenka má všetky formálne náležitosti. Po formálnej stránke je platným právnym úkonom. Pre svoju platnosť vzhľadom k tomu, že ide o akcesorický zabezpečovací právny úkon, je nevyhnutná aj platnosť primárneho právneho úkonu, ktorý zabezpečuje, teda úverovej spotrebiteľskej zmluvy a platnosť článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy, na základe ktorého blankozmenka bola veriteľom jednostranne vypísaná.

19. Úlohou súdu bolo preto z úradnej moci skúmať platnosť primárneho právneho úkonu spotrebiteľskej zmluvy, osobitne článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy, v ktorom zmluvné strany uzavreli dohodu o vyplnení zmenky v budúcnosti. Na základe dohody neskôr veriteľ sám jednostranne zmenku vyplnil čo do zmenkovej sumy 498 € a čo do splatnosti zmenkového úroku 0,25 % denne. V čase uzavretia úverovej zmluvy, dňa 2.3.2010, ktorý je totožný s časom vystavenia zmenky, zmenka neobsahovala zmenkovú sumu a dátum splatnosti zmenkového úroku 0,25 % denne.

20. Na daný spor súd aplikoval Občiansky súdny poriadok, Občiansky zákonník, zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, Smernicu rady č. 93/13 EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, Smernicu 2008/48/EHS o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, Smernicu 2005/29/ES o nekalých praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom, rozhodnutie NS SR 4 Obo 161/07 zo dňa 6.5.2008, novelizované znenie § 17 ods. 1, 2 zákona zmenkového a šekového a spoločné stanovisko Občiansko-právneho kolégia Najvyššieho súdu SR a Obchodného kolégia Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.10.2015 (publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR pod číslom R 93/2015).

21. Podľa § 52 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka

22. (1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

23. (2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

24. Podľa § 53 ods. 1, 2, 3, 4 písm. a), b), j), k), m), 5 Občianskeho zákonníka

25. (1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

26. (2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

27. (3) Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

28. (4) Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

29. a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,

30. b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,

31. j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,

32. k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku,

33. m) v prípade čiastočného alebo úplného nesplnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,

34. (5) Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

35. Podľa § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

36. Podľa § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka

37. (1) Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

38. (2) V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

39. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

40. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

41. Podľa § 265 Obchodného zákonníka výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu.

42. Podľa § 298 ods. 1 CSP súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných

zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

43. Podľa § 298 ods. 2 CSP ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

44. Podľa § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2001-258>> Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

45. Podľa § 4 ods. 8 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 7 veriteľom.

46. Podľa článku 2 písm. a) Smernice 93/13/EHS na účely tejto smernice „nekalé podmienky“ znamenajú zmluvné podmienky definované v článku 3.

47. Podľa článku 3 ods. 1, 2 Smernice 93/13/EHS zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty, podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu.

48. Z článku 14 všeobecných podmienok úverovej zmluvy mal súd preukázané, že v tomto článku sa zmluvné strany spotrebiteľskej úverovej zmluvy dohodli o vyplnení vystavenej zmenky v budúcnosti. Bez platnej dohody o vyplňacom práve nemôže byť platná ani vyplnená zmenka (čl. 4) (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo/161/2007). Ak dohoda o vyplňacom práve pri blankozmenke nezohľadňuje práva spotrebiteľa a umožňuje indosáciou zmenky vymôcť od spotrebiteľa plnenie z neprijateľných podmienok, ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. V nadväznosti na § 17 zmenkového zákona treba posúdiť, či takýmto konaním indosatár nekonal na škodu žalovaného ako dlžníka zo spotrebiteľského úveru.

49. Súd dospel k záveru, že článok 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je neprijateľná podmienka v článku 14 všeobecných podmienok spotrebiteľskej zmluvy neplatným právnym úkonom v tejto časti. Neplatným spôsobom bolo dojednané vyplnenie zmenky. Sporná zmenka, ktorá vznikla ako zabezpečovací právny úkon k primárnemu právnemu úkonu spotrebiteľskej zmluve nemôže byť považovaná za platný právny úkon, keď bola vystavená a vyplnená na základe neplatného dojednania neplatnej dohody o vyplnení zmenky v článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy.

50. Z vykonaného dokazovania súd mal preukázané, že uzavretie spotrebiteľskej zmluvy bolo podmienené podpisom zmenky zo strany spotrebiteľa, čo vyplýva z rovnakého dátumu zmenky a

úverovej spotrebiteľskej zmluvy, ako aj z čl. 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy. V momente uzatvárania úverovej spotrebiteľskej zmluvy obsahovou náležitosťou úverovej spotrebiteľskej zmluvy bola povinnosť dohodnúť sa na vypísaní zmenky podľa článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy ako podmienky poskytnutia úveru. Táto podmienka je neprijateľná zmluvná podmienka podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože nie je individuálne so spotrebiteľom dojednaná, tvorila neoddeliteľnú súčasť formulárovej úverovej spotrebiteľskej zmluvy - všeobecných podmienok a bez jej podpisu by spotrebiteľ nedostal úver, preto podmieňovala uzavretie spotrebiteľskej zmluvy, poskytnutie úveru a spotrebiteľ obsah úverovej zmluvy a článku 14 všeobecných podmienok o vyplnení zmenky nemohol ovplyvniť. Dôkazné bremeno na preukázanie opaku podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka má veriteľ, právny predchodca žalobcu. Dôkazné bremeno neunesol.

51. Dojednanie v článku 14 všeobecných podmienok o vyplňacom práve zmenky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj podľa § 53 ods. 4 písm. a) Občianskeho zákonníka, pretože spotrebiteľ nemal možnosť sa s týmto ustanovením oboznámiť pred uzavretím spotrebiteľskej zmluvy.

52. Podľa § 53 ods. 4 písm. b), m) Občianskeho zákonníka je dojednanie o vyplňacom práve zmenky (článok 14 všeobecných podmienok) neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj preto, že na základe tejto podmienky vystavená zmenka umožnila previesť indosáciou bez súhlasu spotrebiteľa práva zo zmluvnej strany Pohotovosť, s.r.o., na žalobcu CD Consulting, čím došlo k zhoršeniu postavenia a ochrany práv spotrebiteľa. Zmenka a jej indosácia nadmerne sťažili spotrebiteľovi možnosť realizovať práva spotrebiteľa. Taký záver vyplýva už z charakteru zmenkového konania, ktoré nepripúšťalo skúmanie dôvodu vzniknutého záväzku, ani ex offo ochranu spotrebiteľských práv (ÚS ČR IV., ÚS ČR 457/10), v čase uzavretia dohody o vyplňacom práve zmenky, v čase vyplnenia zmenky, ani v čase uplatnenia nároku.

53. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka je preto dojednanie v článku 14 všeobecných podmienok o vyplňacom práve zmenky neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj preto, že spôsobuje značnú nerovnováhu práv a povinností, teda značne zhoršuje postavenie spotrebiteľa v tomto úverovom vzťahu vystavením a následným indosovaním zmenky zo spotrebiteľského vzťahu. Súd preto nevychádzal len z prísnej formálnosti zmenkového práva, pretože mal preukázané, že došlo k zneužitiu inštitútu zmenkového práva v neprospech jednej zmluvnej strany spotrebiteľa obchádzaním ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa, čo je zároveň aj rozpor so zákonom a teda neplatnosť právneho úkonu podľa § 39 Občianskeho zákonníka, § 265 Obchodného zákonníka (obmedzenie a zákaz zmieniek pri spotrebiteľských úveroch - § 4 ods. 4 zákona č. 258/2001 Z. z., § 17 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z.). Značnú nerovnováhu v právach spôsobuje dojednanie v článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy aj preto, že veriteľ sám vyplní zmenku v deň splatnosti celého dlhu. Žalovaný ako spotrebiteľ nijako nemohol ovplyvniť výšku zmenkovej sumy, dátum splatnosti zmenkového úroku, ktoré si do zmenky jednostranne dopísal veriteľ. Dojednanie vyplňacieho práva zmenky v článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy je neplatné aj podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre neurčitosť, nepreskúmateľnosť. Dojednanie je neurčité, nepreskúmateľné v časti: „Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia.“ Je zrejmé, že suma bola jednostranne do zmenky uvedená veriteľom a ku dňu uzavretia dohody v článku 14 všeobecných podmienok spotrebiteľ nevedel, aká suma do zmenky bude dopísaná. V momente uzatvárania dohody uzavrel neurčitú dohodu čo do článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy. Nebola konkretizovaná výška zmenkovej sumy, ktorá mala byť dopísaná do zmenky na základe vyplňacieho práva zmenky a neboli ani určitým, preskúmateľným spôsobom stanovené kritériá, na základe ktorých zmenková suma do zmenky mala byť dopísaná tak, aby bola určiteľná a preskúmateľná za pomoci výkladových pravidiel.

54. Dohoda o vyplňacom práve zmenky v článku 14 všeobecných podmienok je neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj podľa § 53 ods. 4 písm. j) Občianskeho zákonníka, pretože výška úveru (dlhu) a úroku mala byť takto určená až v čase splnenia, v tomto prípade splatnosti úveru, kedy vzniklo veriteľovi právo vypísať zmenkovú sumu a splatnosť zmenkového úroku podľa článku 14 všeobecných podmienok.

55. Dojednanie vyplňacieho práva zmenky podľa článku 14 všeobecných podmienok je neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, pretože dojednanie umožnilo veriteľovi, aby pri vyplnení zmenky v budúcnosti zaviazal spotrebiteľa zaplatiť za nesplnenie záväzku neprimerane vysokú sankciu, ktorá mu pri uzavretí úverovej spotrebiteľskej zmluvy nebola

známa. V zmenke je veriteľom vypísaný zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne krát 365 dní = vo výške 91,25 % ročne. K vyplneniu zmenky veriteľom došlo momentom zosplatnenia dlhu. Ide o rozpor so zákonom (§ 4 ods. 4 zákona č. 258/2001 Z. z.). Zároveň ide o nekalú podmienku podľa článku 2 písm. a) v spojení s ustanovením prílohy ods. 1 písm. e) Smernice 93/13 EHS. Touto nekalou zmluvnou podmienkou a zároveň neprijateľnou si veriteľ zabezpečil za nesplnenie záväzku spotrebiteľa neprimerane vysoké prísľušenie pohľadávky zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne (91,25 % ročne). Podľa názoru súdu ide o neplatnosť tohto dojednanie aj v nadväznosti na § 3 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi a podľa § 39 Občianskeho zákonníka a podľa § 265 Obchodného zákonníka (obchádzanie zákona o maximálnej úrokovej miere pri spotrebiteľských úveroch podľa nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení zmien a doplnkov, ktorých výška nepresahuje v priemere úrokovú mieru 10 % ročne v porovnaní so zmenkovým úrokom 91,25 % ročne).

56. Dojednanie vypíňacieho práva zmenky v článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, pretože v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona mu uvedené dojednanie umožnilo obísť zákonné ustanovenia a vpísať do zmenky pri jej vyplnení také plnenia, na ktoré mu vôbec nevznikol nárok. Úverová spotrebiteľská zmluva neobsahuje zákonné náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. h), i), j), k) zákona č. 258/2001 Z. z., § 9 ods. 9 zákona č. 129/2010 Z. z. Neobsahuje údaj o RPMN a neobsahuje rozpis splátok. Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z. a § 9 ods. 9 zákona č. 129/2010 Z. z. sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Skutočný úver bez poplatkov bol poskytnutý žalovanému vo výške 300 €. Veriteľovi nevzniklo právo na vrátenie poplatku vo výške 264 €, o ktorý úver navýšil, ani na úrok. Napriek tomu do zmenky dopísal zmenkovú sumu 498 € a zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne (91,25 % ročne).

57. V danom prípade je teda dojednanie v článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy o vypíňacom práve zmenky neprijateľnou zmluvnou podmienkou a podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka zároveň neplatne dojednanou zmluvnou podmienkou. Zmluvná podmienka je z už uvedených dôvodov neplatná aj pre neurčitosť dojednanie podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre rozpor s kogentnými ustanoveniami zákona a pre obchádzanie zákona podľa § 39 Občianskeho zákonníka, § 265 Obchodného zákonníka.

58. Podľa rozhodnutia NS SR sp. zn. 4 Obo 161/2007 zo dňa 6.5.2008 konštatoval absolútnu neplatnosť úverovej spotrebiteľskej zmluvy podľa § 39 Občianskeho zákonníka a § 265 Obchodného zákonníka. Zároveň konštatoval, že z absolútne neplatnej úverovej zmluvy nemohlo veriteľovi vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky. V odôvodnení ďalej uviedol:

„Obchádzanie zákona obsahom alebo účelom urobeného právneho úkonu spravidla znamená, že právny úkon neodporuje síce výslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby zákon dodržaný nebol. O nedovolenosť a teda aj absolútnu neplatnosť právneho úkonu ide tiež v prípade, keď sa tento prieči dobrým mravom. Obchádzanie zákona spočíva i v zámerom použití prostriedkov, ktoré samy o sebe nie sú zákonom zakázané a v dôsledku čoho vzniknutý stav z hľadiska pozitívneho práva sa javí ako nenapadnuteľný. Konanie „in fraudem legis“ predstavuje postup, keď sa niekto správa podľa práva, ale tak, aby zámerne dosiahol výsledok právnu normou nepredvídaný a nežiaduci.“

59. Preto súd podľa § 298 ods. 1 CSP z úradnej moci určil zmluvnú podmienku v článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy o dojednaní vypíňacieho práva zmenky veriteľom za neprijateľnú zmluvnú podmienku v celom rozsahu a pre neprijateľnosť za neplatnú zmluvnú podmienku v celom rozsahu.

60. Na základe neplatnej dohody o vypíňacom práve zmenky nemohla byť preto platným spôsobom veriteľom vyplnená zmenka zo dňa 2.3.2010 (čl. 4).

61. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka a podľa § 494 Občianskeho zákonníka z neplatného právneho úkonu, z neplatnej zmenky súd nemohol priznať žalobcovi zmenkové plnenie, preto žalobu zamietol.

62. Podľa § 212 ods. 2 CSP a § 216 ods. 1, 2 CSP je súd viazaný predmetom sporu čo do výšky, čo do základu nároku. Súd nemohol priznať žalobcovi nároky tvoriace predmet sporu, keď dospel k záveru,

že zmenka je neplatným právnym úkonom. Priznaním nároku z neplatného právneho úkonu by súd rozsudkom legalizoval bezdôvodné obohatenie žalobcu podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka: „Bez dôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením z neplatného právneho úkonu...“.

63. Predmet sporu netvorila žaloba žalobcu na zaplatenie úveru a príslušenstva na základe úverovej spotrebiteľskej zmluvy, aby súd zvažoval, že návrhu vyhovie v tom rozsahu, že mu prizná bezúročný úver (zostatok úveru) bez poplatkov (zákon č. 258/2001 Z. z. a zákon č. 129/2010 Z. z.). Nárok bol uplatnený na základe zmenky ako právneho titulu, nebol uplatnený na základe úverovej spotrebiteľskej zmluvy. Okrem viazanosti súdu predmetom sporu rozhodnutiu súdu priznať žalobcovi úver (zostatok úveru) bez úrokov, bez poplatkov bránila aj tá skutočnosť, že žalobca nepreukázal, koľko skutočne žalovaný zaplatil z poskytnutého úveru ku dňu rozhodovania súdu (§ 217 ods. 1 CSP).

64. Porovnaním zmenkového nároku podľa zmenky vo výške 498 € s výškou nároku uplatneného v tomto konaní 498 €, súd bez účtovných dokladov o zaplatení nemohol uvažovať, koľko žalovaný zaplatil. Z úverovej spotrebiteľskej zmluvy vyplýva, že spotrebiteľský úver bez úrokov, bez poplatkov bol poskytnutý vo výške 300 €. Pri aplikácii logického výkladu by potom nezaplatený úver bez úroku, bez poplatkov predstavoval maximálne sumu 300 € a nie sumu 498 € tvoriacu predmet sporu. Uvedené závery súdu však vyplývajú zo skutkového stavu, ktorý bol tvrdený v žalobe zo dňa 28.3.2013. Ku dňu rozhodovania súdu podľa § 217 ods. 1 CSP nebolo preukázané stranami sporu, či od podania žaloby žalovaný zaplatil dlh (časť dlhu) na základe zmenkového konania alebo v rámci exekučného konania, keďže ide o totožný základ nároku. Žalobca nepreukázal účtovnými dokladmi, či nedošlo k zániku dlhu zaplatením (§ 559 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Dlh s rovnakým základom nároku je (bol) súčasne vymáhaný aj v zmenkovom konaní, aj v exekučnom konaní, súd nemal preukázané ani to, či dlžník nezaplatil viac, ako mu ukladá zákon. Súd preto nemohol za tejto skutkovej a dôkaznej situácie z úradnej moci podľa § 298 ods. 1, 2 CSP zaviazat' žalobcu k vydaniu bezdôvodného obohatenia vo výške preplatku zákonného plnenia. Takým postupom zároveň žalovanému bola odňatá možnosť podať absolútne námietky čiastočného alebo úplného zániku záväzku zaplatením.

65. Súd bol v tomto smere viazaný záväzným právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý bol vyslovený v uznesení č. k. 14Co/43/2016-149 zo dňa 30.11.2016. Podľa záväzného právneho názoru odvolacieho súdu súd mal nariadiť pojednávanie, vec prejednať, vykonať dokazovanie a rozhodnúť. Poukázal na spoločné stanovisko Občiansko-právneho kolégia Najvyššieho súdu SR a Obchodno-právneho kolégia Najvyššieho súdu SR (publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. R 93/2015, podľa ktorého v zmenkových veciach, pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcejmu súdu súvislosť s nekalou povahou, či neprípustnosťou uplatneného nároku, je povinný súd ex offio zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ. Odvolací súd poukázal na omyl, kedy súd namiesto článku 14 uvádzal v odôvodnení článok 17 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy a vytkol súdu, že si nepripojil spis sp. zn. 11Er/441/2011 a že nevytyčil termín pojednávania. Týmto právnym názorom sa súd cítil byť viazaný.

66. Podľa § 17 ods. 1 novely zákona zmenkového a šekového (ďalej len ZZŠ) kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Ak je žalovaný zo zmenky ten, koho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, možno majiteľovi robiť námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom vždy.

67. Podľa § 17 ods. 1 novely zákona zmenkového a šekového v konaní, v ktorom sa uplatňuje alebo vymáha nárok zo zmenky sa z úradnej povinnosti prihliadne na skutočnosti odôvodňujúce námietky podľa odseku 1, ktoré by ten, kto je žalovaný zo zmenky mohol uplatniť, ak jeho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.

68. V nadväznosti na ustanovenie § 17 ods. 1, 2 novely zákona zmenkového, šekového potom súd konštatoval, že žalovaný podľa § 17 ods. 1 uvedeného zákona ako spotrebiteľ mohol podať námietky, ktoré sa zakladali na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi zmenky alebo k predošlým majiteľom (teda aj námietky týkajúce sa jeho vlastného vzťahu k veriteľovi Pohotovosť, s.r.o., Bratislava na základe úverovej spotrebiteľskej zmluvy). Námietky podľa § 17 ods. 1 ZZŠ nepodal. Podľa § 17 ods. 2 ZZŠ

však súd z úradnej moci na ochranu žalovaného ako spotrebiteľa prihladol na všetky skutočnosti, ktoré by mohol žalovaný - spotrebiteľ použiť ako námietky podľa § 17 ods. 1 ZZŠ (neprijateľnosť zmluvných dojednaní v spotrebiteľskej zmluve, absolútna neplatnosť zmluvných dojednaní v spotrebiteľskej zmluve pre rozpor s kogentnými ustanoveniami zákona, neplatnosť dohody o vypíňacom práve zmenky). Podľa § 17 ods. 1 ZZŠ žalovaný (aj keby nešlo o spotrebiteľský vzťah) má vždy právo vznášať námietky na skúmanie skutkových a právnych okolností, na základe ktorých zmenka bola vystavená (kauzálny nexus) a súd má právo túto okolnosť skúmať ex offa, ak má preukázané, že subjekt pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka - spotrebiteľa (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/161/2007 zo dňa 6.5.2008). V tomto prípade súd mal preukázané, že žalobca pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka - spotrebiteľa (vedomosť je daná tým, že priamo na zmenke je uvedené číslo úverovej spotrebiteľskej zmluvy ako aj tým, že obidva subjekty zastupoval totožný právny zástupca). Konanie na škodu dlžníka - spotrebiteľa spočívalo v tom, že neprimerane, v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona, navýšil svoju pohľadávku na úkor (na škodu) spotrebiteľa a indosovaním zmenky sťažil (znemožnil) ochranu spotrebiteľa v príčinnej súvislosti so vzniknutou škodou. Cieľom indosovania zmenky na žalobcu bolo inkasovať zmenkovú sumu bez toho, aby zmenkový dlžník mohol vzniesť námietky a bez toho, aby súd z úradnej moci namiesto spotrebiteľa mohol aplikovať kogentné zákonné ustanovenia na ochranu spotrebiteľa. Preto sa súd domnieva, že aj keď žalovaný - spotrebiteľ neprodukoval námietky, súd musí z úradnej moci chrániť práva spotrebiteľa dané kogentnými ustanoveniami zákona. Nekalému konaniu žalobcu a jeho právneho predchodcu súd nemohol poskytnúť právnu ochranu.

69. Z úradnej moci súd konal a zabezpečil dôkaz (exekučný spis, spotrebiteľskú zmluvu, všeobecné podmienky) aj na základe § 295 CSP, podľa ktorého: „Súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.“

70. Z úradnej moci v záujme žalovaného - spotrebiteľa súd postupoval aj na základe spoločného stanoviska Občiansko-právneho kolégia Najvyššieho súdu SR a Obchodno-právneho kolégia Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.10.2015 (R 93/2015), podľa ktorého:

71. I. Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že:

1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offa povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;
2. pokiaľ súd nevzhladne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

72. II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

73. III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.

74. Právo a povinnosť sudcu konať a zabezpečovať dôkazy ex offa v prospech žalovanej - spotrebiteľky vyplýva aj z bodu I./1 R 93/2015. Z odôvodnenia tohto rozsudku vo veci 7C/194/2013 vyplýva, že konajúcemu súdu z okolností prejednávanej veci (totožnosť zmenky v tomto konaní so zmenkou ako zabezpečovacím prostriedkom nároku zo spotrebiteľskej zmluvy) vyplynula súvislosť s nekalou povahou, neprípustnosťou uplatneného nároku. Preto súd ex offa zabezpečil prieskum uplatneného nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti zmenky, dohody o vypíňacom práve zmenky a spotrebiteľskej zmluvy, ktorá je primárnym právnym úkonom a ktorú zmenka ako akcesorický právny úkon mala zabezpečovať. Nárok má podľa bodu I./1 R 93/2015 základ v úverovom spotrebiteľskom vzťahu veriteľa Pohotovosť, s.r.o., Bratislava a dlžnícky - žalovanej. Preto súd určil a ustálil neplatnosť a

neprijateľnosť úkonov tvoriacich základ nároku zo zmenky. Podľa bodu II. R 93/2015 skúmal neplatnosť úkonov tvoriacich základ nároku zo zmenky - bod I./1 R 93/2015 až po úroveň dohody o vyplňacom práve zmenky, pričom aplikoval právnu úpravu platnú v čase, kedy zmenka bola vystavená. Dospel k záveru, že dohoda o vyplňacom práve zmenky uzavretá v rámci spotrebiteľskej zmluvy ako základu nároku zo zmenky je neplatným právnym úkonom pre rozpor s kogentnými ustanoveniami zákona a neplatným právnym úkonom pre neprijateľnosť právneho úkonu (pokiaľ ide o dôvody neplatnosti a neprijateľnosti právneho úkonu, sú podrobne uvedené v odôvodnení tohto rozsudku). Absolútnu neplatnosť skúmal súd ex offa a konštatoval ju v odôvodnení rozsudku, neprijateľnosť a neplatnosť zmluvnej podmienky - článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy č. 508600348 zo dňa 2.3.2010 uzavretej medzi veriteľom Pohotovosť, s.r.o., Bratislava a dlžníkom Q. W. o dojednaní vyplňacieho práva zmenky veriteľom súd vyslovil aj vo výroku rozsudku. Ustanovenie § 153 ods. 3, 4 OSP, na základe ktorého súd vyslovil neprijateľnosť a neplatnosť zmluvnej podmienky vo výroku prvého rozsudku v poradí, bolo zrušené prijatím CSP. Preto súd postupoval podľa § 298 ods. 1 CSP, podľa ktorého: „Súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.“

75. Z uvedených dôvodov súd žalobu vo zvyšnej časti zamietol a vyslovil neprípustnosť a neplatnosť dojednanej zmluvnej podmienky - dohody o vyplňacom práve zmenky.

76. Celkový predmet sporu v žalobe bol označený ako nárok na zaplatenie sumy: zmenkovej sumy vo výške 498 €, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 498 € od 25.8.2010 do zaplatenia, 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy 498 € od 8.11.2010 do zaplatenia, zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 1,66 €. Súd v dôsledku späťvzatia žaloby zastavil konanie v časti týkajúcej sa zmenkového úroku v rozsahu 0,19 % denne zo sumy 498 € od 25.8.2010 do zaplatenia. V tej časti predmetu sporu, ktorá predstavuje rozdiel medzi zastavenou časťou predmetu sporu a nárokom uplatneným žalobou, súd žalobu zamietol. V tejto časti ide o procesný neúspech žalobcu, procesný úspech žalovanej. Rovnako aj v zastavujúcej časti ide o neúspech procesný žalobcu. Z uvedeného dôvodu je zrejmé, že žalovaná je úspešnou stranou konania v celom rozsahu predmetu sporu, vzniklo jej právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Zo súdneho spisu vyplýva, že jej nevznikli žiadne trovy konania, žiadne trovy konania neuplatnila, preto súd rozhodol tak, že žalovanej nepriznal právo na náhradu trov konania v nadväznosti na § 255 ods. 1, 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline prostredníctvom Okresného súdu Čadca v dvoch vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, uvedie sa, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (Podľa položky 21 sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona o súdnych poplatkoch, ak nebude odvolanie doručené v potrebnom počte, súd bez ďalšej výzvy vyhotoví kópie odvolania na náklady odvolateľa vo výške 0,50 €/1 strana.)

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.

Odvolanie podľa § 365 ods. 1 CSP možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.